21/04/2021

Η συμβολή της Εκκλησίας στη Μάχη της Κρήτης

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας

Με “προίκα” της μια μακραίωνη παράδοση αντίστασης και θυσίας, η Εκκλησία της Κρήτης διαδραμάτισε καίριο ρόλο τόσο κατά τη διάρκεια της ηρωικής υπεράσπισης της μεγαλονήσου το 1941, όσο και όταν οι γερμανικές δυνάμεις κατέλαβαν αυτό το αδούλωτο προπύργιο της Ορθοδοξίας. Σημαντικές πτυχές αυτού του ρόλου, άλλες γνωστές κι άλλες λιγότερο γνωστές στο ευρύ κοινό, φώτισε με ομιλία του ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κ. Μακάριος, σε επετειακή εκδήλωση που έλαβε χώρα στην Ιερά Μονή “Άξιον Εστί”, στο Νορθ-Κόουτ της Βικτώριας, τη Δευτέρα 19 Απριλίου. Την εκδήλωση διοργάνωσαν η Κρητική Ομοσπονδία Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας και τα κρητικά σωματεία της Μελβούρνης, στο πλαίσιο του εορτασμού της 80ης επετείου της Μάχης της Κρήτης.

Μια από τις ευχάριστες εκπλήξεις της βραδιάς ήταν η παρουσία του κ. Νίκου Αρχοντώνη, κατά σάρκα αδελφού του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ο οποίος ζει μόνιμα στη Μελβούρνη. Ο Σεβασμιώτατος δεν έκρυψε τη χαρά και τη συγκίνησή του όταν αντίκρισε τον κ. Αρχοντώνη και τη σύζυγό του κ. Καίτη, με τους οποίους είχε θερμή συνομιλία.

Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του, μετά από μία σύντομη αναδρομή στα ιστορικά γεγονότα που στοιχειοθετούν τη διαχρονική συμβολή της Εκκλησίας στους αγώνες τους ελληνικού έθνους, ο Αρχιεπίσκοπος εστίασε στα γεγονότα του Μαΐου του 1941, μνημονεύοντας καταρχάς τον Μητροπολίτη Κρήτης Βασίλειο Μαρκάκη και

τους επισκόπους του νησιού, οι οποίοι με μία φωνή κάλεσαν τον λαό να υπερασπιστεί την ελευθερία του. Έκανε, μάλιστα, ειδική μνεία στον σπουδαίο ρόλο που διεδραμάτισε ο Μητροπολίτης Βασίλειος, όσο και ο διάδοχός του, γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος της Μητροπόλεως και μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Κρήτης Ευγένιος, ενώ επισήμανε ότι με την ίδια τόλμη και το ίδιο πνεύμα αυτοθυσίας αγωνίστηκαν πολυάριθμοι κληρικοί και μοναχοί της Εκκλησίας της Κρήτης, πληρώνοντας το τίμημα με φυλακίσεις και εκτελέσεις. Ο Σεβασμιώτατος παρουσίασε ονομαστικά ορισμένες από αυτές τις ηρωικότατες μορφές εθνομαρτύρων, ενώ υπενθύμισε ότι πολυάριθμοι ήταν οι κληρικοί που φυγάδεψαν, έκρυψαν και προστάτευσαν τους στρατιώτες των συμμάχων. Με συγκίνηση δε, αναφέρθηκε στον Ιερέα Βασίλειο Ρουμελιωτάκη, ο οποίος κατά τη διάρκεια της Μάχης της Κρήτης, και μετέπειτα, βοήθησε πολλούς μαχητές των ANZACs, αλλά κυριότερο έργο του ήταν ότι κράτησε αρχείο των νεκρών στρατιωτών που θάφτηκαν στην περιοχή ‘’Ελαιώνες’’, μαζί και τις στρατιωτικές τους ταυτότητες. Έτσι, μετά το τέλος, του πολέμου, κατάφεραν οι συγγενείς να βρουν τις ακριβείς θέσεις που ήταν θαμμένοι οι νεκροί. “Η δράση του πεφωτισμένου αυτού κληρικού δεν περιοριζόταν μόνον στους Έλληνες και τους συμμάχους”, επισήμανε ο Σεβασμιώτατος, καθότι “εφαρμόζοντας κατά λέξη την εντολή του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού «Αγάπα τον πλησίον σου ως εαυτόν», ενταφίασε ακόμα και Γερμανούς αιχμαλώτους, αποδεικνύοντας ότι η Ορθοδοξία δεν διακρίνει τους ανθρώπους σε Έλληνες και μη, σε φίλους και σε εχθρούς”.

Έχοντας τεκμηριώσει την εθνική δράση των εκπροσώπων της Εκκλησίας στην μεγαλόνησο Κρήτη, όπως ακριβώς συνέβαινε και στην υπόλοιπη Ελλάδα, ο Αρχιεπίσκοπος τόνισε συμπερασματικά ότι “όσο κι αν κάποιοι έχουν κατά καιρούς

αμφισβητήσει και συνεχίζουν να αμφισβητούν την προσφορά του κλήρου στους εθνικούς αγώνες, αποδεικνύεται περίτρανα ότι ο ελληνικός λαός ζητάει και λαμβάνει σε κάθε κρίσιμη εθνική στιγμή απλόχερα την προστασία των εκκλησιαστικών του εκπροσώπων". "Αφανείς ήρωες οι ιερείς κάθε πόλης, κάθε μικρού χωριού του ελληνισμού", συνέχισε, "από τα μαύρα χρόνια της Τουρκοκρατίας μέχρι τη γερμανική κατοχή, στάθηκαν δίπλα στο ποίμνιο με αυταπάρνηση και ανέλαβαν την ευθύνη της προστασίας του με τίμημα την ίδια τους τη ζωή. Όμοια, για τη Μάχη της Κρήτης οι δικοί μας ιερείς, οι Κρητικοί ιερείς και μοναχοί, έδωσαν με λεβεντιά τον αγώνα τους για την ελευθερία και την αξιοπρέπεια του λαού μας".

Προτού κλείσει την ομιλία του, ο Σεβασμιώτατος παρουσίασε τη συγκλονιστική εξομολόγηση του διάσημου Γερμανού συγγραφέως Ερχαρτ Κέστνερ, ο οποίος το 1952 είχε επισκεφθεί τη μεγαλόνησο και, μεταβαίνοντας στο γερμανικό νεκροταφείο, συνάντησε μια μαυροφορεμένη γυναίκα που άναβε κεριά στους τάφους των Γερμανών νεκρών του πολέμου. Η γυναίκα αυτή είχε χάσει τον άντρα της κατά τη Μάχη της Κρήτης, ενώ ο μονάκριβος γιος της είχε πιαστεί όμηρος το 1943 και είχε πεθάνει σε στρατόπεδο συγκεντρώσεως στο Σαξενχάουζεν. Στην ερώτηση του Κέστνερ γιατί άναβε κεριά στους τάφους ανθρώπων που σκότωσαν τους συμπατριώτες της, η απάντηση της πονεμένης μάνας ήταν αφοπλιστική: "Ανάβω κερί στη μνήμη τους, επειδή οι μανάδες τους δεν μπορούν να έρθουν εδώ. Πιστεύω πως μια άλλη πονεμένη μάνα θα ανάβει το καντήλι στον τάφο του δικού μου παιδιού, όπου κι εάν είναι θαμμένο". "Αυτό το αληθινό περιστατικό εκφράζει με τον καλύτερο τρόπο την οικουμενικότητα και το ήθος της Κρήτης μας", τόνισε έμφορτος συγκίνησης ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Μακάριος, επισημαίνοντας ότι πρόκειται για ένα πολύτιμο θησαυρό, τον οποίο "πρέπει όλοι μας να διατηρήσουμε και να τον μεταδώσουμε στις επόμενες γενεές".

© Mark Petropoulos

© Mark Petropoulos

© Mark Petropoulos